

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти з української літератури

Програма з української літератури 5-9 класи

Програма з української літератури 10-11 класи

Завдання предмета «Українська література» – сприяти формуванню ціннісного ставлення до того, що відбувається навколо, розуміти, що події важливо пропускати через себе. У пам'яті лишається те, що має емоційне позначення.

Мета вивчення української літератури в школі – формування компетентного читача; підвищення загальної освіченості молодого громадянина України, досягнення належного рівня сформованості вміння прилучатися через художню літературу до фундаментальних цінностей, культури, розширення культурно-пізнавальних інтересів школярів; сприяння всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації особистості в сучасному світі; виховання національно свідомого громадянина України; формування і ствердження гуманістичного світогляду особистості, національних і загальнолюдських цінностей.

Оцінювання знань з української літератури здійснюється на основі:

- 1) знання змісту програмових творів, біографій письменників;
- 2) уміння переказувати;
- 3) уміння інтерпретувати прочитані твори (висувати гіпотези, висловлювати власну думку з приводу прочитаного);
- 4) здійснення аналізу художнього твору (тема, ідея, жанр, проблематика, композиція);
- 5) знання теорії літератури;
- 6) уміння аналізувати образи;
- 7) знання цілісності літературного процесу;
- 8) установлення міжпредметних зв'язків;
- 9) уміння виконувати завдання творчого характеру.

У системі оцінювання розрізняють 4 (чотири) рівні навчальних досягнень учнів:

- **перший рівень** — початковий (1-3 бали). Відповідь учня фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;
- **другий рівень** – середній (4-6 балів). Учень відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;
- **третій рівень** — достатній (7-9 балів). Учень знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, уміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень;
- **четвертий рівень** – високий (10-12 балів). Знання учня є глибокими, міцними, системними; учень уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища й факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з української, світової та літератур національних меншин має здійснюватися за такими вимогами:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
I. Початковий	1	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явище.
	2	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
	3	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал, відтворює окремі фрагменти твору (з допомогою вчителя).
II. Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює навчальний матеріал на репродуктивному рівні, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
	5	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал і з допомогою вчителя знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	6	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал, відтворює значну його частину з допомогою вчителя і самостійно знаходить приклади у тексті.
III. Достатній	7	Учень (учениця) володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Учень (учениця) володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу художнього твору, під керівництвом учителя виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Учень (учениця) володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні ціліснокомплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя аналізує і виправляє допущені помилки; добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
IV. Високий	10	Учень (учениця) добре володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, самостійно оцінює окремі літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює із різними джерелами інформації, систематизує дібраний матеріал.
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює явища культурного життя, аргументуючи власну позицію щодо них, виявляє початкові творчі здібності.
	12	Учень (учениця) вільно володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень щодо різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, має схильність до літературної творчості.

Процедура оцінювання здобувачів освіти

Поточне оцінювання на уроці

Оцінка за урок виставляється за:

- ❖ виконання домашнього завдання;
- ❖ усні відповіді під час фронтального опитування;
- ❖ індивідуальні відповіді (знання теорії літератури, змісту творів, умінь аналізувати художній твір);
- ❖ робота біля дошки;
- ❖ творчі (усні та письмові) роботи.

Обов'язкова кількість видів контролю з української літератури

5–9 класи

Класи	5		6		7		8		9	
Семестри	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
<u>Контрольні роботи</u> у формі: контрольного класного твору; виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання тощо)	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення*	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)
Уроки позакласного читання	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5

10-11 класи

Класи	10		11	
Семестри	I	II	I	II
	Рівень стандарту, академічний			
Контрольні роботи у формі: контрольного класного твору*;	3	3	3	3
	1	1	1	1

виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання тощо)	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення**	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)
Уроки позакласного читання	1	1	1	1
Перевірка зошитів	4	5	4	5

Письмові контрольні роботи проводяться у формі тестів, відповідей на запитання, літературної анкети героя твору, комплексних завдань, літературного диктанту, паспорту твору (за вибором учителя).

Контрольні класні твори проводяться у формі есе, міні-творів щодо розкриття певної проблеми чи образу програмового тексту. Це розвиватиме самостійне творче мислення учнів і дасть їм можливість виконати роботу протягом одного уроку.

Оцінка за контрольну роботу та тему учнями не перескладається!

У кожному семестрі обов'язковим є проведення двох уроків розвитку мовлення: одного уроку усного розвитку мовлення, а другого – письмового.

Тематична оцінка ставиться в кінці вивчення теми на основі письмової контрольної роботи (оцінка за тему може бути підвищена або знижена на 1-2 бали з урахуванням поточних оцінок).

Бал за семестр виставляється в кінці кожного семестру (півріччя). Він узагальнено відображає підготовку учня з літератури.

Семестровий бал є результатом оцінювання досягнень учня в таких аспектах:

- ❖ тематичні оцінки;
- ❖ читання напам'ять творів (за програмою);
- ❖ розвитків зв'язного мовлення;
- ❖ ведення зошитів, оцінювання яких здійснюється раз на місяць.

Перевірка знань та вмінь здійснюється за допомогою завдань тестового характеру відкритого або закритого типів, а також комплексних завдань (на розсуд учителя), залежно від характеру навченого матеріалу.

Річний бал виставляється на основі семестрових оцінок.

Правила оцінювання здобувачів освіти

- 1) Учень зобов'язаний бути підготовленим до кожного уроку і виконувати домашнє завдання.
- 2) У разі пропуску уроків учень зобов'язаний самостійно опрацювати вивчений класом матеріал.
- 3) Якщо учень був відсутній на письмовій контрольній роботі, то він зобов'язаний її написати в позаурочний час за вимогою вчителя.